

**ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І.І. МЕЧНИКОВА
ЦЕНТР ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ**

АНАЛІТИЧНИЙ ЗВІТ
за результатами анкетування
здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня,
які навчаються за освітньо-науковою програмою «Політологія»

Одеса – 2024

1. Загальна інформація про дослідження і респондентів

Метою анкетування було вивчення думки здобувачів вищої освіти та потенційних стейкхолдерів щодо якості освітнього процесу в ОНУ імені І.І. Мечникова на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти спеціальності 052 - Політологія.

Таке опитування є формою участі всіх зацікавлених сторін у системі внутрішнього забезпечення якості вищої освіти та одним із механізмів реалізації студентоцентрованого навчання. Опитування є анонімним і проводилось онлайн. Анкетування проведено з 17 по 21 квітні 2024 року. До проведення анкетування на добровільних засадах залучалися здобувачі спеціальності 052 Політологія першого, другого та третього років навчання аспірантури

Опитування проводилось за анкетами: «Якість освітньої програми» та «Якість освіти».

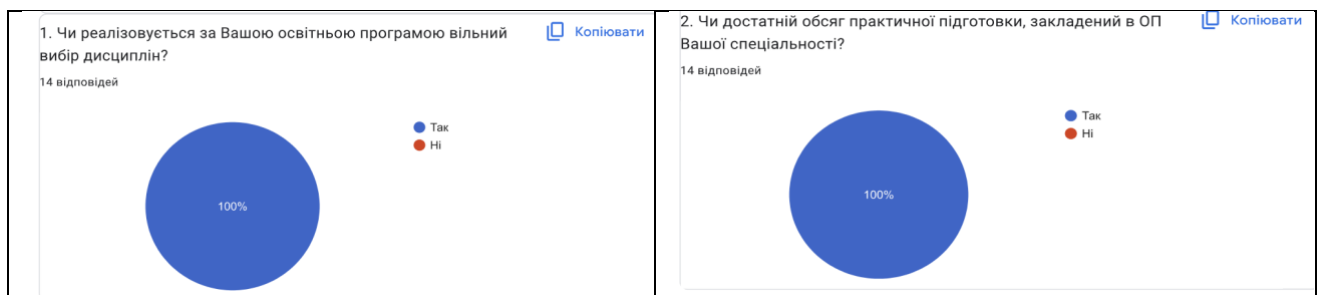
Бланк анкети «Якість освітньої програми» містить 8 запитань. 5 із них передбачали відповідь на просту альтернативу («Так» – «Ні»). 3 питання, передбачали розгорнуту відповідь з метою конкретизації зауважень та пропозицій здобувачів та стейкхолдерів щодо покращення освітнього процесу за ОП. В опитуванні взяли участь 14 осіб. До анкетування були запрошені представники стейкхолдерів, а саме: доктор політичних наук, професор, член-кореспондент НАН України, завідувачка відділу політичних інститутів та процесів Зеленько Галина Іванівна; кандидат соціологічних наук, директор Соціологічного інформаційного- дослідницького центру «Пульс», Князева Олена Володимирівна; доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права, проректор Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К.Д. Ушинського Музиченко Ганна Вячеславівна; кандидат політичних наук, старший аналітик Центру досліджень сучасної Туреччини Карлтонського університету Габер Євгенія Василівна.

Бланк анкети «Якість освіти» містить 34 запитання, три з них – відкритих. Аналіз відповідей респондентів – здобувачів освіти здійснювався в цілому за освітньо-професійною програмою. В опитуванні взяли участь 15 осіб.

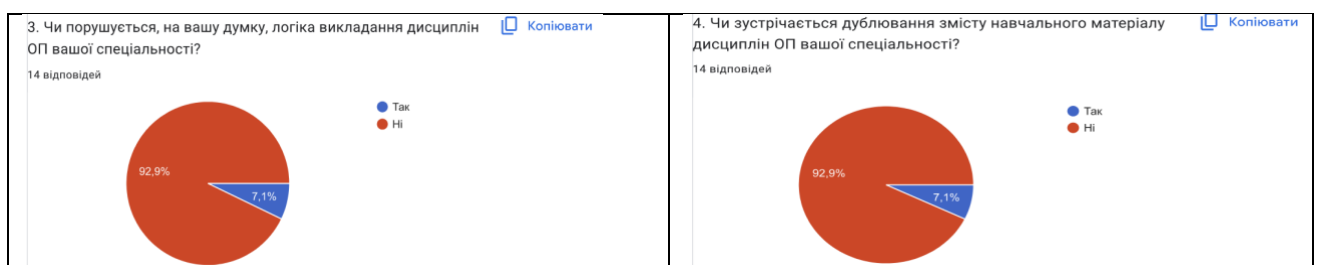
РЕЗУЛЬТАТИ ОПИТУВАННЯ ЗА АНКЕТОЮ «ЯКІСТЬ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ»

Провідним трендом сучасного освітнього процесу є підхід, який дозволяє враховувати індивідуальну освітню та наукову траєкторію здобувача освіти, цей підхід ґрунтований на можливості здобувачів вищої освіти самостійно реалізовувати свою траєкторію набуття необхідних компетентностей та досягнення результатів навчання. З цією метою розробниками ОНП був запропонований рекомендований перелік дисциплін вибіркового блоку, які би розширювали можливість врахування наукових інтересів аспірантів. Загалом варіативна частина ОНП складає **12 (25%) кредити ЄКТС**.

Результати опитування здобувачів та стейкхолдерів засвідчують належний рівень задоволеності реалізованим підходом. Так 100 % (14 відповідей) зазначили що повністю задоволені наданим вибором дисциплін, та надали максимальну оцінку запропанованому обсягу практичної підготовки, який закладений в ОНП

Логіка реалізації освітнього процесу в межах ОНП та формування у здобувачів компетентностей, передбачених Стандартом вищої освіти за спеціальністю, також була високо оцінена всіма учасниками анкетування. Так 92 % опитаних відповіли, що логіка викладання дисциплін не порушується та відсутнє дублювання змісту навчального матеріалу дисциплін ОНП спеціальності 052 – «Політологія».

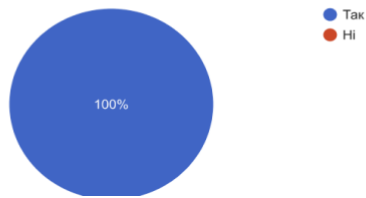

Отже, ОНП визнана учасниками опитування як така, що має узгоджену та послідовну структуру та логіку реалізації освітнього процесу. Вона цілком відповідає очікуванням та запитам здобувачів. Саме так 100% опитаних відповіли

на питання № 5 «Чи співпали Ваші очікування щодо ОНП Вашої спеціальності з її реальним змістом?»

5. Чи співпали Ваші очікування щодо ОП Вашої спеціальності з її реальним змістом?

14 відповідей

Поряд із цим, відповідаючи на питання №6 «Якими дисциплінами, на Вашу думку, слід доповнити освітню програму» були надані такі відповіді: «дисциплінами практичної підготовки, наприклад «політичний аналіз і прогнозування», «Зважаючи на вектор розвитку сучасної політичної думки та міжнародної кон'юнктури, вважаю за необхідне включення таких дисциплін як «Енвайроменталістський аспект в міжнародних відносинах та політичному процесі», «Теорія ігор та моделі в політичній науці» (введений як окрема тема в складі дисципліни «Стратегічне моделювання та аналіз політичних процесів: глобальний та регіональний виміри» в ОНП 2024 року впровадження). Але більшість відповідей підкреслювали що: «освітня програма не потребує доповнень» .

Серед здобувачів практично одностайною стала думка що «жодну дисципліну» не потрібно вилучати з ОНП підготовки фахівців. Більшість з опитаних у відповіді на питання № 7 «Які з дисципліни, на Вашу думку, можна вилучити з ОП підготовки фахівців вашої спеціальності?» висловили підтримку запропонованому змісту ОНП: «за перший рік навчання така дисципліна мені не зустрілась», «всі дисципліни є доречними, і виключати якусь з них я би не хотів», «думаю що не потрібно вилучати ніякої дисципліни», та інші. Лише одна позиція свідчила на користь вилучення зі змісту ОНП такої складової, як «Філософія науки та етика науковця».

Відповідаючи на питання № 8 «Що, на Вашу думку, слід змінити в ОП для Вашої спеціальності?» респонденти одностайно підтримали зміст програми. Були отримані відповіді : «Мене усе зодовольняє», «Програма є достатньо наповненою, тому єдина порада – не зменшувати кількість часів та предметів», «Все збалансовано в програмі», «Я вважаю, що ОНП не потребує змін..»

Висновки. Проведення анонімного анкетування здобувачів вищої освіти та стейкхолдерів щодо змісту реалізованої ОНП є ефективним інструментом політики забезпечення якості освітнього процесу. Завдяки такому опитуванню здобувачі підтверджують свій статус внутрішніх стейкхолдерів, беруть активну участь у вдосконаленні навчального процесу, підвищенні практичної значущості отриманих знань і сформованих компетентностей. Водночас група забезпечення

ОНП отримує дієвий канал зворотного зв'язку з реципієнтами освітньої послуги та потенційними роботодавцями.

Отримані результати опитування чітко засвідчили обґрунтованість змін у структурі ОНП «Політологія» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, що були впроваджені у 2024 р. Позитивно оцінено врахування пропозицій здобувачів попередніх років навчання та рекомендацій експертів Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти щодо включення нових освітніх компонентів: ОК «Стратегічне моделювання та аналіз політичних процесів: глобальний та регіональний виміри» та вибіркових компонентів «Конструктивізм в політичному процесі», «Територіальна політика в складних політичних системах сучасності», «Лімологічні дослідження (Border Studies) в політології», «Трансформація глобальної та регіональних безпекових систем», «Порівняльний аналіз парламентських систем у сучасному світі».

Запропоновані здобувачами освітні компоненти будуть додатково враховані під час формування каталогу вибіркових дисциплін на 2025 рік.

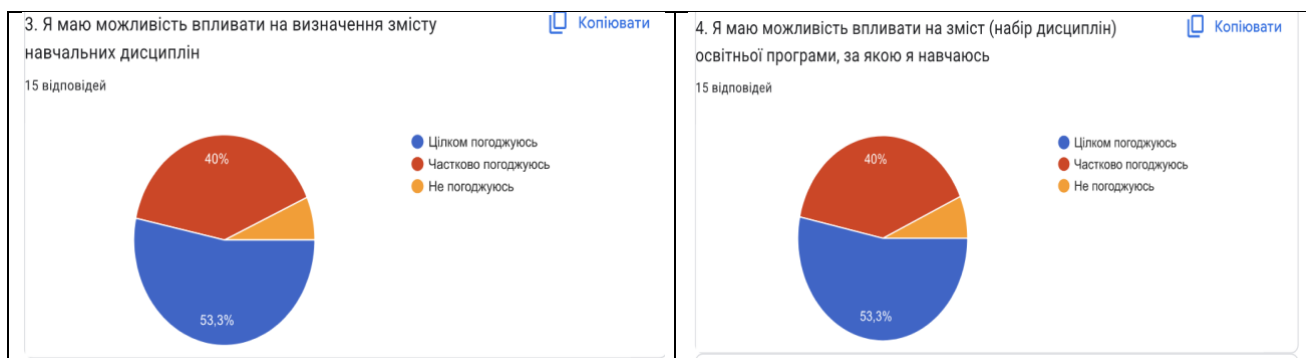
РЕЗУЛЬТАТИ ОПИТУВАННЯ ЗА АНКЕТОЮ «ЯКІСТЬ ВИКЛАДАННЯ»

В опитуванні взяли участь 15 здобувачів вищої освіти. Запитання анкети «Якість викладання» розподіляються за такими блоками: 31 питання у вигляді тверджень до яких пропонувалось три варіанти відповіді «цілком погоджуюсь», «частково погоджуюсь» та «не погоджуюсь» та 3 питання – відкриті

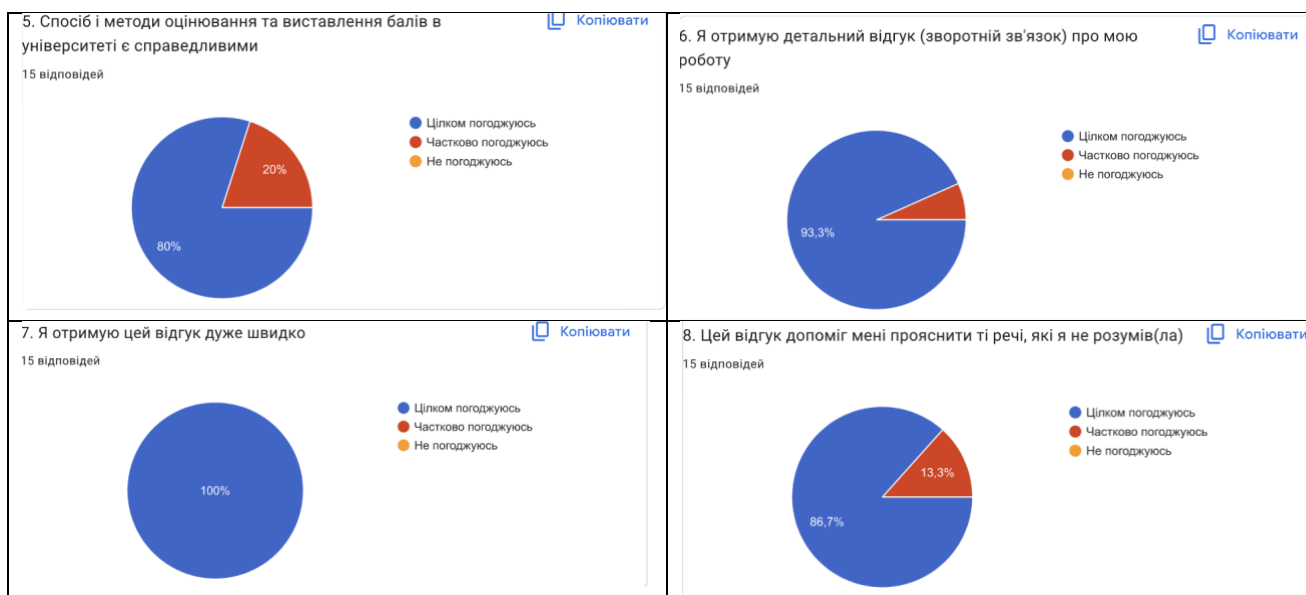
Відповіді здобувачів вищої освіти на питання першого блоку показали що всі (100%) респонденти вважають що мають можливість бути залучені до забезпечення якості освіти: 66,7% відповіли що цілком погоджуються цим твердженням і 33,3% – частково погоджуються. Так само 100% здобувачів (66,7% цілком погодились і 33,3% частково погодились) погодились з твердженням що мають можливість вільно обирати навчальні дисципліни, що повністю забезпечує реалізацію індивідуальних траєкторій навчання.

Твердження «Я маю можливість впливати на визначення змісту навчальних дисциплін» та «Я маю можливість впливати на зміст (набір дисциплін) освітньої програми за якою навчаюсь» підтвердили 93,3% опитаних здобувачів

Результати анкетування за блоком запитань «Якість оцінювання результатів навчання» засвідчили, що з твердженням «Спосіб і методи оцінювання та виставлення балів в університеті є справедливими» погоджуються 100 % (з них 80% повністю і 20% частково) респондентів. А з твердженням «Я отримую детальний відгук (зворотній зв'язок) про мою роботу» погоджуються 100% (з них 93,3% повністю і 6,7 % частково) здобувачів вищої освіти; «Я отримую цей відгук дуже швидко» погоджуються 100% опитаних, при цьому 100% (86,7% повністю і 13,13%) здобувачів засвідчили, що «Цей відгук допоміг їм прояснити речі, які вони раніше не розуміли».

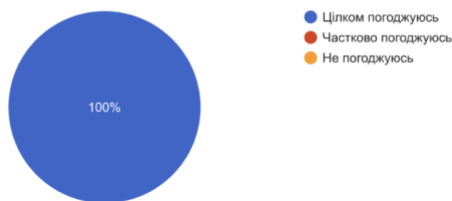

Анкета «Якість викладання» орієнтована на дослідження рівня якості викладання, видів інформаційних ресурсів, які супроводжують цей процес, а також дотримання принципів академічної доброчесності. В цілому анкетування за даним блоком показало, що 100 % опитаних здобувачів вважають викладачів своєї спеціальності висококваліфікованими та компетентними спеціалістами, які добре організовані та підготовлені до занять. Хоча тільки 86,6% підтвердили, що «мають можливість оцінювати роботу викладачів».

9. Всі викладачі моєї спеціальності висококваліфіковані та компетентні

15 відповідей

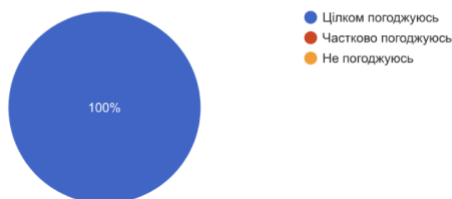
 Копіювати

10. Всі викладачі моєї спеціальності добре організовані та підготовані до занять

15 відповідей

 Копіювати

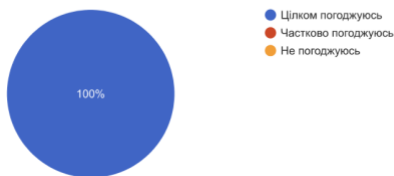

100% здобувачів підтвердили, що отримують достатньо підтримки і корисних порад щодо навчання та вичерпні консультації коли необхідно робити вибір щодо навчання, 100% (80% цілком погоджуються та 20 % частково) здобувачів погоджуються що викладачі застосовують різноманітні викладацькі методики для забезпечення ефективного навчання та якісно пояснюють ключові поняття а 86,7% повністю погоджуються з тим що мають змогу швидко контактувати з викладачами, коли виникає необхідність

12. Я отримую достатньо підтримки і корисних порад щодо мого навчання

5 відповідей

 Копіювати

14. Я отримую корисні настанови та вичерпні консультації, коли мені необхідно робити вибір щодо мого навчання

15 відповідей

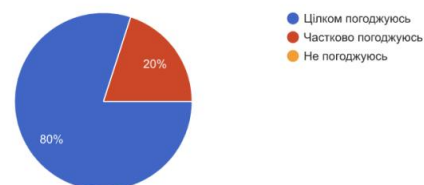
 Копіювати

16. Викладачі застосовують різноманітні викладацькі методики для забезпечення ефективності навчання

15 відповідей

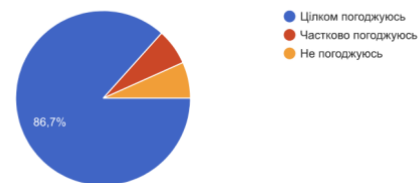
 Копіювати

13. Я маю змогу швидко контактувати з викладачами, коли виникає така необхідність

15 відповідей

 Копіювати

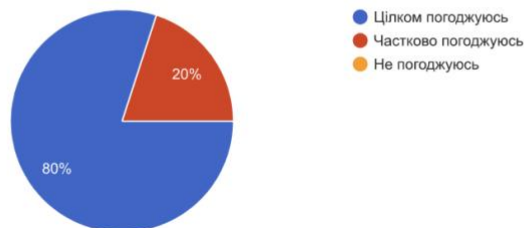

З твердженням «Моє навчання належним чином готує мене до сучасної кар'єри за моєю спеціальністю» цілком погодились 80%, частково погодились 20 % здобувачів.

16. Викладачі застосовують різноманітні викладацькі методики для забезпечення ефективності навчання

[Копіювати](#)

15 відповідей

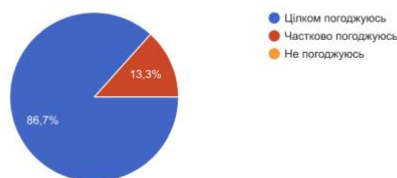

З твердженнями, що методичне забезпечення самостійної роботи було достатнім і що частка навчального часу, відведена на самостійну роботу, була достатньою цілком погодились 86,7 % і частково погодились 13,3% здобувачів.

18. Методичне забезпечення самостійної роботи було достатнім

[Копіювати](#)

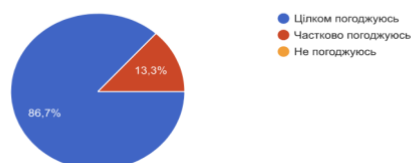
15 відповідей

19. Частку навчального часу, відведена на самостійну роботу, була достатньою

[Копіювати](#)

15 відповідей

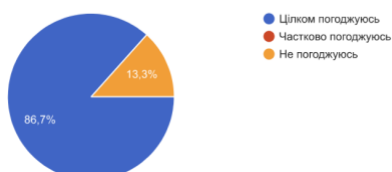

86,7% здобувачів згодні з твердженнями, що необхідні навчальні ресурси для вивчення матеріалу є доступними, 93,3% погодились із твердженням, що мають стабільний доступ до мережі інтернет для пошуку необхідних матеріалів

20. Необхідні навчальні ресурси для вивчення матеріалу є доступними

[Копіювати](#)

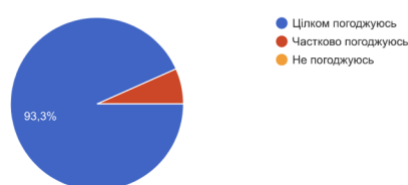
15 відповідей

21. У мене є стабільний доступ до мережі Інтернет для пошуку необхідних матеріалів

[Копіювати](#)

5 відповідей

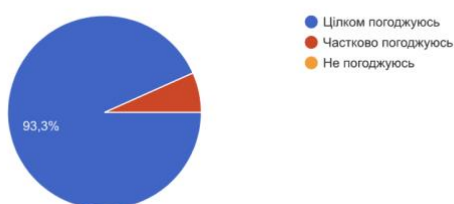

100 % (93,3% повністю і 6,7% частково) респондентів погодились, що мають ефективний та зручний розклад занять а у випадку будь-яких змін у навчальному процесі чи викладанні 100% (86,7% повністю і 13,3 % частково) респондентів ефективно використовує комунікацію між здобувачами і представниками факультету;

22. Розклад моїх занять є ефективним та зручним

[Копіювати](#)

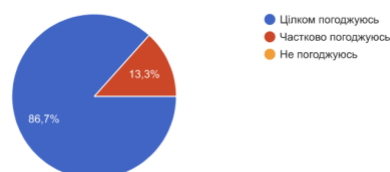
15 відповідей

23. Під час будь-яких змін у моєму навчальному курсі чи у викладанні ефективно використовується комунікація між студентами і представниками факультету

[Копіювати](#)

15 відповідей

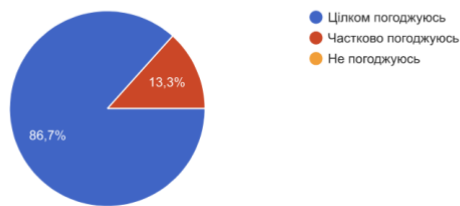

100% (86,7% повністю і 13,3 % частково) здобувачів мають доступ до важливої інформації і даних щодо курсів та успішності.

24. Я маю доступ до важливої інформації і даних щодо моїх навчальних курсів та успішності

[Копіювати](#)

15 відповідей

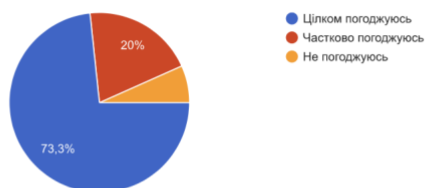
Слід зазначити, що 93,3% (73,3% повністю, 20% частково) здобувачів погоджуються, що поінформовані щодо порядку оскарження результатів заліків, іспитів, а також щодо порядку перескладання – 100% (66,7% повністю та 33,3% частково)

В цілому 86,7% здобувачів повністю погоджуються з твердженням що вони ознайомлені з порядком процедури реагування університету на порушення академічної доброчесності; при цьому 86,6% (73,3 % повністю погоджуються з твердженням а 13,3 частково) здобувачів поінформовані щодо процедури врегулювання конфліктних ситуацій в університеті.

25. Я ознайомлений з порядком оскарження результатів заліків, іспитів

[Копіювати](#)

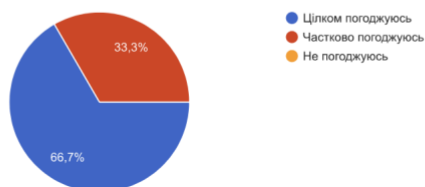
15 відповідей

26. Я ознайомлений з порядком перескладання заліків, іспитів

[Копіювати](#)

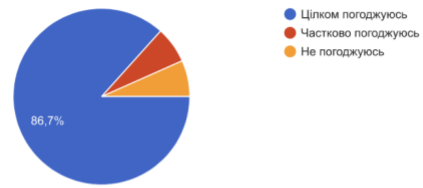
15 відповідей

27. Я ознайомлений з процедурою реагування університету на порушення академічної доброчесності

[Копіювати](#)

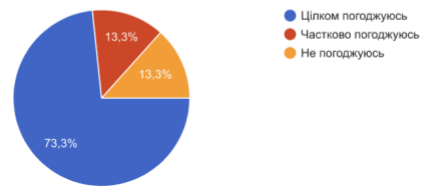
15 відповідей

28. Я ознайомлений з процедурою врегулювання конфліктних ситуацій в університеті

[Копіювати](#)

15 відповідей

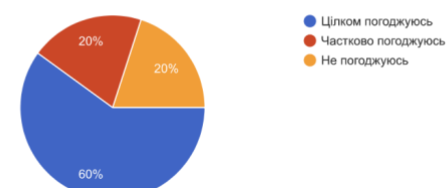

Разом з тим, із твердженням «Я ознайомлений із роботою психологічної служби університету» погодились повністю 60 % здобувачів та 20% частково; а з твердженням «Загальне ставлення викладачів було об'єктивним і неупередженим» у цілому погодились 100% опитаних здобувачів.

29. Я ознайомлений з роботою психологічної служби університету

[Копіювати](#)

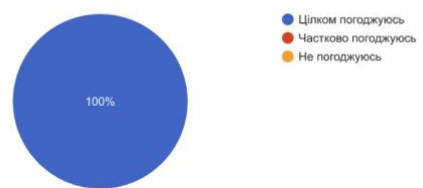
15 відповідей

30. Під час навчання загальне ставлення викладачів до мене було об'єктивним і неупередженим

[Копіювати](#)

5 відповідей

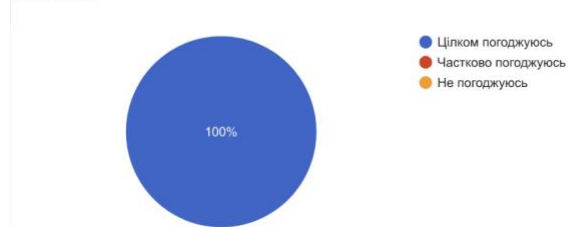

Всі 100 % здобувачів вказали, що усі навчальні дисципліни за ОП викладаються українською мовою.

31. Всі навчальні дисципліни за моєю освітньою програмою викладаються українською мовою.

 Копіювати

15 відповідей

На запитання «Що Вам подобається в університеті?» здобувачі четвертого курсу надали наступні відповіді: «кваліфіковані викладачі», «висока кваліфікація викладачів. Те що ОНУ це реально про науку», «дух академічної свободи», «можливість досліджувати, вивчати та висловлювати свої думки без обмежень», «вільна дискусія в університетському середовищі», «якість освітніх програм, кваліфікація викладачів, атмосфера доброзичливості» «можливості з академічної мобільності, активна співпраця з іноземними ВНЗ» та інше.

На запитання «Що Вам не подобається в університеті?» були отримані такі відповіді:

«немає доступу до важливих для нашої спеціальності інформаційних онлайн ресурсів. Наприклад є потреба зареєструватись через бібліотеку університету для перегляду наукових статей видань типу JSTOR або ELSEVIER. «два моменти, які іноді викликають деякі незручності – доступ до сучасних електронних джерел іноземною мовою, та імпліцитна заборона на користування російськомовними джерелами», «мене все влаштовує»

На запрошення надати пропозицій здобувачі побажали університету «процвітання та подальших успіхів»

Висновки. За результатами опитування сформовано такі пропозиції щодо покращення змістового складнику освітньо-наукової програми:

1. Активізувати роботу кафедри щодо поінформованості здобувачів вищої освіти стосовно: порядку оскарження результатів заліків, іспитів.
2. На засіданнях робочої групи та кафедри звернути увагу викладачів на обов'язкове повідомлення на початку вивчення навчальної дисципліни системи та критеріїв оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти;
4. Проаналізувати всі робочі програми викладачів щодо зменшення дублювання змісту навчального матеріалу.

Гарант програми

Світлана КОЧ